

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İşK/46

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2021/10003
Karar No. 2021/14236
Tarihi: 13.10.2021

- HAFTA TATİLİ ÜCRETİ
- HAFTA TATİLİ ÜCRETİNİN ÇALIŞILAN HER SAAT İÇİN 1,5 KATI HESAPLANMASININ GEREKTİĞİ
- TAKTİRİ İNDİRİMİN TALEP EDİLEN TUTARDAN DEĞİL HESAPLANAN TUTARDAN YAPILMASININ GEREKTİĞİ

ÖZETİ: 4857 sayılı İş Kanununun 46. maddesinin ikinci fıkrası gereğince, çalışılmayan hafta tatili günü için bir iş karşılığı olmaksızın işçinin ücreti tam olarak ödenir. Hafta tatilinde çalışan işçinin ücretinin nasıl hesaplanacağı yasalarda düzenlenmemiş ise de, Dairemizce hafta tatilinde yapılan çalışmanın fazla çalışma sayılacağı, buna göre ücretin yüzde elli zamlı ödenmesi gerektiği görüşü benimsenmiştir (Yargıtay 9.H.D. 23.5.1996 gün 1995/37960 E, 1996/11745 K.). Buna göre hafta tatilinde çalışılmışsa, çalışma karşılığı olmaksızın ödenmesi gereken bir yevmiye yanında, çalışmanın karşılığı da 1,5 yevmiye olarak ödenmelidir. Somut olayda, dosyada mevcut bilirkişi kök raporunda davacının hafta tatili ücreti alacağı tek yevmiye üzerinden (1 kat) hesaplanmış, davacı vekili talep arttırma dilekçesinde; söz konusu alacağın 1,5 kat zamlı ücret üzerinden hesaplanarak bulunması gereken tutarın 5.408,70 USD olduğunu ancak harcı yatırmadaki acziyet nedeniyle alacakların bazılarının kısmen talep edileceğini beyan ederek neticede 3.786,09 USD hafta tatili ücreti alacağı talep etmiştir. Bilirkişi ek raporunda hafta tatili ücreti alacağı 1,5 kat zamlı ücret üzerinden 5.408,70 USD olarak

hesaplanmıştır.

Bölge Adliye Mahkemesince, “3.786,09 USD net hafta tatili ücretinden % 30 takdiri indirim yapılmak suretiyle tespit edilen 2.650,26 USD net hafta tatili ücretinin dava tarihinden itibaren devlet bankalarınca USD cinsinden 1 yıllık vadeli mevduat hesabına uygulanan en yüksek faiz oranıyla birlikte davalıdan alınarak davacıya verilmesine” şeklinde hüküm kurulmuştur. Bölge Adliye Mahkemesince, bilirkişi ek raporunda 1,5 kat zamlı ücret üzerinden hesaplanarak bulunan tutar üzerinden % 30 indirim uygulanarak hafta tatili ücreti alacağı belirlenip talep edilen miktar gözetilerek hüküm kurulması gerekirken, doğrudan talep edilen miktar üzerinden indirim yapılarak hüküm kurulması hatalıdır.

DAVA: Taraflar arasında görülen dava sonucunda verilen kararın, temyizen incelenmesi taraf vekillerince istenilmekle, temyiz taleplerinin süresinde olduğu anlaşıldı. Dava dosyası için Tetkik Hakimi tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Y A R G I T A Y K A R A R I

Davacı İsteminin Özeti:

Davacı vekili, müvekkilinin davalı şirketin yurt dışı şantiyelerinde 01.08.2006-30.04.2011 tarihleri arasında mimar olarak çalıştığını, son aylık net ücretinin 3.250 USD olduğunu, iş bitiminde iş akdinin sona erdiğini, işçilik alacaklarının ödenmediğini ileri sürerek kıdem ve ihbar tazminatları ile yıllık izin ücreti, ulusal bayram, genel tatil, hafta tatili ve fazla mesai alacaklarının davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

Davalı Cevabının Özeti:

Davalı vekili; talep edilen alacakların zamanaşımına uğradığını, davanın öncelikle zamanaşımı nedeniyle reddine karar verilmesi gerektiğini, davacının belirli süreli iş akdiyle proje bazlı saat ücreti ile çalıştığını, davacının son olarak 9,34 USD saat ücreti ile çalıştığını, davacının 16.05.2011 tarihinde vermiş olduğu istifası üzerine iş akdinin sona erdiğini, kıdem ve ihbar tazminatı koşullarının oluşmadığını, bordrolar ve cari hesap kartları ve bankaya yatan ödemelerin birbirleri ile uyumlu olduğunu, ödemelerin ihtirazi kayıt ileri sürülmeden kabul edildiğini, izinlerin kullandırıldığını savunarak davanın reddini talep etmiştir.

İlk Derece Mahkemesi Kararının Özeti:

Mahkemece davanın kısmen kabulü ile kıdem ve ihbar tazminatları ile yıllık izin ücreti, ulusal bayram, genel tatil, hafta tatili ve fazla mesai alacaklarının davalıdan tahsiline hükmedilmiştir.

İstinaf Başvurusu:

İlk Derece Mahkemesinin kararına karşı, taraf vekilleri istinaf başvurusunda bulunmuştur.

Bölge Adliye Mahkemesi Kararının Özeti:

Bölge Adliye Mahkemesince, davalı vekilinin istinaf başvurusunun esaslan reddine karar verilmiş, davacı vekilinin istinaf başvurusu hakkında bir değerlendirme yapılmamıştır.

Temyiz Başvurusu:

Bölge Adliye Mahkemesinin kararına karşı taraf vekillerince temyiz başvurusunda bulunulmuş, Dairemizin 01/02/2021 tarihli ve 2019/4885 Esas, 2021/2865 Karar sayılı ilamı ile kararın bozulmasına ve dosyanın kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesince bozma ilamına uyulmuş ve yapılan yargılama sonunda; davalı vekilinin istinaf talebinin Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353/1.b-1 maddesi gereğince esaslan reddine, davacı vekilinin istinaf başvurusunun kabulü ile Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353/1-b.4 maddesi uyarınca, İlk Derece Mahkemesi kararının ortadan kaldırılmasına karar verilmiştir.

Bozma ilamından sonra verilen Bölge Adliye Mahkemesinin kararına karşı taraf vekilleri temyiz başvurusunda bulunmuştur.

Gerekçe:

1-Tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dayandıkları belgelere, uyumsuzluğa uygulanması gereken hukuk kuralları ile hukuki ilişkinin nitelendirilmesine, taraflar arasındaki sözleşmeye, dava şartlarına, yargılama ve ispat kuralları ile temyiz olunan kararda belirtilen gerekçelere göre; taraf vekillerinin aşağıdaki bentlerin dışındaki temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

2-Taraflar arasında hafta tatili ücretinin hesaplanması hususunda uyumsuzluk bulunmaktadır.

4857 sayılı İş Kanununun 46. maddesinin ikinci fıkrası gereğince, çalışılmayan hafta tatili günü için bir iş karşılığı olmaksızın işçinin ücreti tam olarak ödenir. Hafta tatilinde çalışan işçinin ücretinin nasıl hesaplanacağı yasalarda düzenlenmemiş ise de, Dairemizce hafta tatilinde yapılan çalışmanın fazla çalışma sayılacağı, buna göre ücretin yüzde elli zamlı ödenmesi gerektiği görüşü benimsenmiştir (Yargıtay 9.H.D. 23.5.1996 gün 1995/37960 E, 1996/11745 K.). Buna göre hafta tatilinde çalışılmışsa, çalışma karşılığı olmaksızın ödenmesi gereken bir yevmiye yanında, çalışmanın karşılığı da 1,5 yevmiye olarak ödenmelidir.

Somut olayda, dosyada mevcut bilirkişi kök raporunda davacının hafta tatili ücreti alacağı tek yevmiye üzerinden (1 kat) hesaplanmış, davacı vekili talep arttırma dilekçesinde; söz konusu alacağın 1,5 kat zamlı ücret üzerinden hesaplanarak bulunması gereken tutarın 5.408,70 USD olduğunu ancak harcı yatırmadaki aciziyet nedeniyle alacakların bazılarının kısmen talep edileceğini beyan ederek neticede 3.786,09 USD hafta tatili ücreti alacağı talep etmiştir. Bilirkişi ek raporunda hafta

tatili ücreti alacağı 1,5 kat zamlı ücret üzerinden 5.408,70 USD olarak hesaplanmıştır.

Bölge Adliye Mahkemesince, “3.786,09 USD net hafta tatili ücretinden % 30 takdiri indirim yapılmak suretiyle tespit edilen 2.650,26 USD net hafta tatili ücretinin dava tarihinden itibaren devlet bankalarınca USD cinsinden 1 yıllık vadeli mevduat hesabına uygulanan en yüksek faiz oranıyla birlikte davalıdan alınarak davacıya verilmesine” şeklinde hüküm kurulmuştur. Bölge Adliye Mahkemesince, bilirkişi ek raporunda 1,5 kat zamlı ücret üzerinden hesaplanarak bulunan tutar üzerinden % 30 indirim uygulanarak hafta tatili ücreti alacağı belirlenip talep edilen miktar gözetilerek hüküm kurulması gerekirken, doğrudan talep edilen miktar üzerinden indirim yapılarak hüküm kurulması hatalıdır.

3-Taraflar arasında davacının yıllık ücretli izin alacağının bulunup bulunmadığı konusunda da uyuşmazlık bulunmaktadır.

4857 sayılı Kanun'un 59. maddesinde, iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde, işçiye kullanılmayan yıllık izin sürelerine ait ücretlerin son ücret üzerinden ödeneceği hükme bağlanmıştır. Yıllık izin hakkının ücrete dönüşmesi için iş sözleşmesinin feshi şarttır. Bu noktada, sözleşmenin sona erme şeklinin ve haklı nedene dayanıp dayanmadığının önemi bulunmamaktadır.

Yıllık izinlerin kullanıldığı noktasında ispat yükü işverene aittir. İşveren yıllık izinlerin kullanıldığını imzalı izin defteri veya eşdeğer bir belge ile kanıtlamalıdır. Bu konuda ispat yükü üzerinde olan işveren, işçiye yemin teklif edebilir.

Somut uyuşmazlıkta, davacı işçi davalı işverenin yurtdışı şantiyelerinde çalışmıştır. Davacının hiç yıllık ücretli izin kullanmadığı kabul edilerek alacak talebi hüküm altına alınmış ise de, dosya içerisinde davacı işçi imzalı yıllık izin talep formları ile imzasız ücret bordrolarının bir kısmında izin ödemesi adı altında tahakkuklar bulunduğu anlaşılmaktadır. İzin ödemesi adı altında bordroda yer alan tahakkukların işçinin farklı şantiyelerdeki çalışmalarının iş bitimi sebebiyle sona erdiği dönemlere rastlayıp rastlamadığı araştırılmamıştır. Bordroda yer alan ödemelerin işçinin banka hesabına yapıldığı anlaşılacakla, ilgili banka kayıtları incelenerek, iş bitimi sebebiyle çıkışların verildiği dönemde yapılan izin tahakkukları karşılığı olan ödemeler ile çalışma dönemi içine rastlamakla birlikte izinlerin kullanıldığını gösteren imzalı izin belgeleri ile desteklenen izin günleri hesaplamadan düşülmelidir. Bu konuda eksik incelemeyle karar verilmesi hatalıdır.

4-Mahkemece hükme esas alınan bilirkişi kök raporunda ulusal bayram gene tatil ücreti alacağı 2.123,86 USD olarak hesaplanmış, dava ve talep arttırım dilekçeleri ile birlikte davacı toplam 1.486,10 USD ulusal bayram genel tatil ücreti alacağı talep etmiştir. Bölge Adliye Mahkemesince, 2.123,86 USD üzerinden % 30 indirim yapıldığının belirtilmesi karşısında, 1.486,10 USD ulusal bayram genel tatil ücreti alacağına hükmedilmesi gerekirken 1.528,70 USD alacağın hüküm altına alınması isabetsiz olup bozmayı gerektirmiştir.

5-Yeni kurulacak hükümde tahsiline karar verilen yabancı para alacağının, karar tarihi itibarıyla Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası efektif satış kuru üzerinden TL'ye çevrilerek hesaplanacak vekalet ücretine karar verilmesi gerektiği de gözden kaçırılmamalıdır.

SONUÇ:

Temyiz olunan Bölge Adliye Mahkemesi kararının, yukarıda yazılı sebeplerden dolayı BOZULMASINA, dosyanın kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, peşin alınan temyiz karar harcının istek halinde ilgililere iadesine, 13/10/2021 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.